

Een echte 'Gouden Kans'?

Een onderzoek naar de opbrengsten van het Gouden Kans Project

Juli 2024

Maud Pluijm, Carmen Kistemaker & Christel Scholten

GOUDENKANS
project

DSP

Leeswijzer

Introductie

Het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPAhn) vroeg DSP-groep om een onderzoek uit te voeren naar het Gouden Kans Project. Het onderzoek heeft drie doelen: (1) inzicht verkrijgen in wat deelname aan Gouden Kans deelnemers oplevert, (2) in kaart brengen van ervaringen van deelnemers en (3) in kaart brengen van het nut van het project.

Aan de hand van monitoringsgegevens van MEE & de Weering (n=49), een WhatsApp poll in oude Gouden Kans-groepen (n=57) én groepsgesprekken tijdens de reünie (n=20) haalden we veel informatie op bij (oud-)deelnemers van het Gouden Kans Project. Het was extra waardevol dat we enkele oud-deelnemers als 'peer-interviewers' konden inzetten om de groepsgesprekken af te nemen. Zij begrepen als geen ander hoe het was om aan Gouden Kans deel te nemen. Dit zorgde voor open en waardevolle gesprekken. Alle opgehaalde informatie is verwerkt in voorliggende rapportage. De volledige onderzoeksverantwoording staat in de bijlage.

In het eerste hoofdstuk lichten we toe wat het Gouden Kans Project precies inhoudt. Vervolgens brengen we in hoofdstuk 2 de opbrengsten in beeld en gaan we in hoofdstuk 3 in op de ervaringen van jongeren met het project. In hoofdstuk 4 bespreken we de succesfactoren én randvoorwaarden. Tot slot trekken we in hoofdstuk 5 onze conclusies.

Inhoudsopgave

1. Wat is het Gouden Kans Project?
2. Opbrengsten
3. Ervaringen van (oud-)deelnemers
4. Succesfactoren en randvoorwaarden
5. Conclusies

Bijlage: onderzoeksverantwoording

1. Wat is het Gouden Kans Project?

Vorm van maatschappelijke diensttijd

Het Gouden Kans Project is een vorm van maatschappelijke diensttijd (MDT), die jongeren een *gouden kans* biedt om op een vernieuwende manier hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Ook biedt het de mogelijkheid voor lokale maatschappelijke ondernemers om jongeren aan te trekken als werknemer en samen een maatschappelijk project op te pakken.

Het project is in september 2019 gestart als een van de 11 gemeentelijke proeftuinen in het kader van MDT. Aanleiding voor de pilot was de oproep van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan gemeenten om te experimenteren met MDT, gebaseerd op het idee van de Belgische Samenlevingsdienst. De (indirecte) resultaten van het Belgische programma¹, waarbij 46% van de deelnemers na afloop naar een opleiding en 37% naar werk uitstroomde, was een belangrijke motivatie om in 2020 het Gouden Kans Project als pilot te starten en op te nemen in de regionale uitvoeringsagenda van het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPAhn).

Doelen

De maatschappelijke diensttijd bestaat uit drie pijlers:²

1. Iets doen voor een ander en/of de samenleving

Via MDT bieden jongeren directe hulp aan individuen of de (lokale) samenleving als geheel door middel van vrijwillige activiteiten. Hiermee dragen zij bij aan een sterkere en verbonden samenleving.

2. Talentontwikkeling

Dankzij MDT ontwikkelen deelnemers nieuwe vaardigheden, maken ze persoonlijke ontwikkeling door en vergroten ze hun toekomstmogelijkheden. Hierdoor krijgen ze beter inzicht in wat ze willen en krijgen ze meer zelfvertrouwen.

[1] 46% van de jongeren stroomde na afloop uit naar een opleiding en 37% stroomde uit naar een baan.

[2] Bron: [Doe mee met MDT - De drie pijlers van MDT \(pdf\)](#)

3. Betekenisvolle ontmoetingen

Gedurende een MDT-project komen jongeren in contact met andere mensen buiten hun eigen leefwereld. Bijvoorbeeld andere deelnemers van de MDT, binnen de organisatie waar zij het traject volgen, of doordat ze iets doen voor anderen buiten de organisatie.

Voor het Gouden Kans Project zijn geen concrete doelstellingen opgesteld. Op basis van de pijlers van MDT en gesprekken met het RPAhn maken wij op dat het overkoepelende doel van Gouden Kans is *om jongeren te ondersteunen om te komen tot een volgende stap in het leven*. De focus ligt hierbij op de volgende gebieden:

- Talentontwikkeling
- Iets voor een ander doen
- Anderen ontmoeten
- Loopbaanperspectief

Het MDT-project is opgezet vanuit een organisatie die zich richt op het versterken van de arbeidsmarkt, waardoor de meeste nadruk in het project ligt op het onderdeel talentontwikkeling. De andere gebieden krijgen ook aandacht in het programma, maar in mindere mate.

1. Wat is het Gouden Kans Project?

Doelgroep

Deelnemers van het Gouden Kans Project zijn jongeren tussen de 16 en 27 jaar, woonachtig in de regio Noord-Holland Noord, die om diverse redenen vier tot vijf maanden de tijd hebben of willen nemen voor deelname. Dat is ongeacht opleiding, werkervaring of achtergrond. Alle jongeren kunnen zich dus aanmelden. Denk bijvoorbeeld aan thuiszitters met een vrijstelling van Leerplicht, (oud) voortijdig schoolverlaters, jongeren met een participatie uitkering en jongeren die tussentijds met een opleiding zijn gestopt en zich willen oriënteren op een nieuwe studie. Of jongeren die na hun opleiding nog niet weten wat zij willen doen en over een vervolgstap willen nadenken. Het gaat dus niet alleen om kwetsbare jongeren met een achterstand tot de arbeidsmarkt.

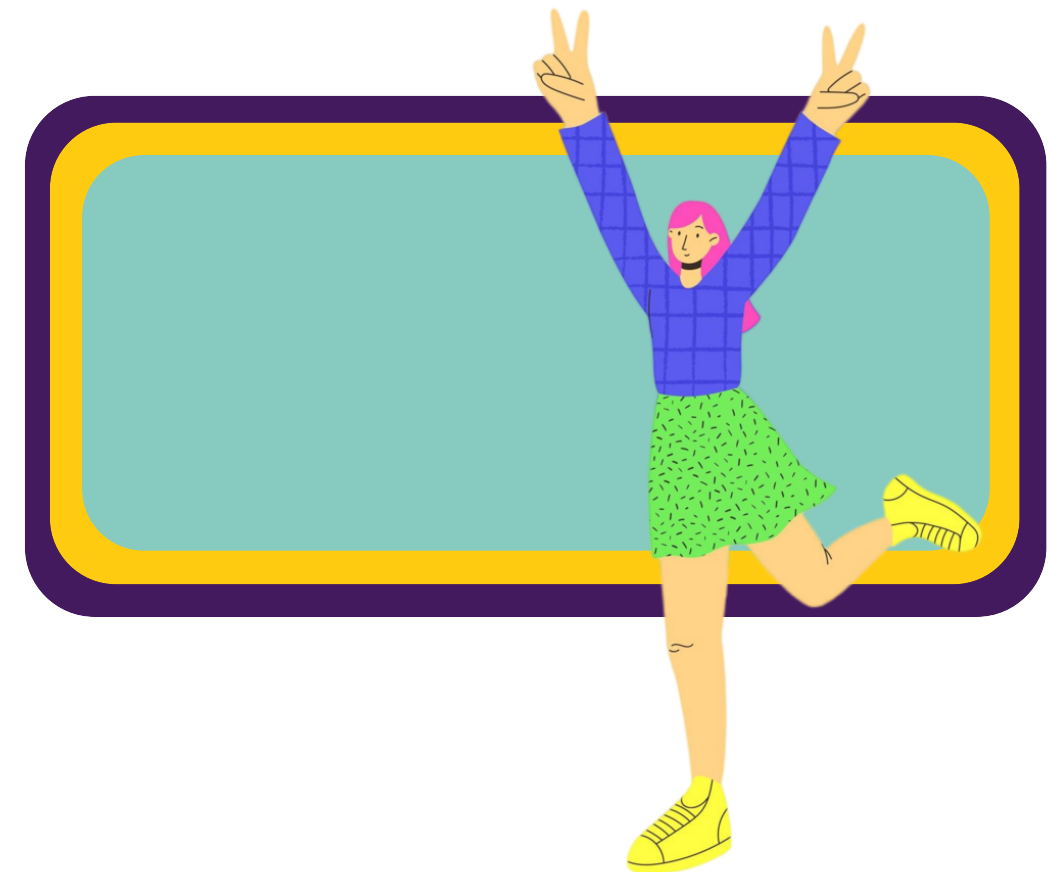
Betrokken organisaties

Het project is een samenwerking van verschillende organisaties. De belangrijkste rollen zijn weggelegd voor:

- **RPA_{nhn}** – projectleiderschap, communicatie, verbinding met partnerorganisaties en financiële administratie.
- **MEE & de Wering** – begeleiding van jongeren en geven van trainingen gericht op persoonlijke ontwikkeling.
- **Starters4Communities** – werving en begeleiding van jongeren en geven van 21st century skills trainingen.

Overige betrokken organisaties zijn de regiogemeenten, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Ook is er samenwerking en afstemming met andere intensieve MDT-projecten in de regio en worden oud-deelnemers via de Gouden Community betrokken bij het project. Zij zijn ambassadeurs, informeren nieuwe jongeren over wat ze kunnen verwachten en worden betrokken bij de plannen van het project.

1. Wat is het Gouden Kans Project?

Programma

Jongeren volgen vier maanden 20 uur per week een intensief programma. Het programma bestaat uit een combinatie van coaching, trainingen, workshops en praktische tools. Ook gaan ze in kleine groepjes aan de slag met een zelfgekozen maatschappelijke opdracht voor een lokale ondernemer. De afgelopen jaren is het programma op meerdere vlakken aangepast, om zo goed mogelijk de doelstellingen van het project na te streven en bij de jongeren te blijven aansluiten. Zo is de trajectduur bijvoorbeeld verkort van zes naar vier maanden en is de insteek van de maatschappelijke opdracht aangepast. Het huidige programma bestaat uit de volgende onderdelen:

2. Opbrengsten

In dit hoofdstuk beschrijven we wat meedoen aan Gouden Kans de deelnemers heeft opgeleverd. Allereerst geven we de resultaten weer uit de WhatsApp-poll over de opbrengsten volgens deelnemers. Vervolgens beschrijven we de kwalitatieve resultaten over de opbrengsten van het Gouden Kans Project aan de hand van de vier doelen: talentontwikkeling, iets voor een ander doen, anderen ontmoeten en loopbaanperspectief.

Onderstaande resultaten zijn gebaseerd op antwoorden van jongeren over hun eigen ervaring met hun Gouden Kans-traject. Aangezien de programmaopzet de afgelopen jaren is veranderd – met name ten aanzien van het onderdeel ‘iets voor een ander doen’ – hebben de ervaringen betrekking op verschillende invullingen van de programmaopzet. De resultaten van dit hoofdstuk moeten dan ook vanuit dat licht worden gelezen.

Antwoord	Aantal
Ja, ik weet nu welke vervolgstap ik ga zetten	25
Ja, ik heb een baan	23
Ja, ik ben gestart met een opleiding	22
Ja, ik heb (meer) vrienden gemaakt	15
Ja, ik ben gestart met vrijwilligerswerk	2
Ja, ik ben meer maatschappelijk betrokken dan voorheen	5
Ja (iets anders)	6
Nee	6
Totaal³	93

[3] Respondenten konden meerdere antwoorden geven. Daardoor is het totaal aantal antwoorden hoger dan het aantal respondenten (n=54).

Wat heeft het jou opgeleverd?

We vroegen in de WhatsApp-groepen van de Gouden Kans-trajecten of zij hun gewenste vervolgstap, die ze tijdens Gouden Kans hebben opgesteld, inmiddels hebben behaald. Slechts 6 van de 54 jongeren geven aan dat ze hun vervolgstap niet hebben behaald. Voor de jongeren die wel hun vervolgstap hebben gezet, gaat het vooral om het vinden van een baan, starten met een opleiding en het maken van vrienden.

Twee derde van de respondenten geeft aan dat Gouden Kans hierin een rol heeft gespeeld. De mate waarin Gouden Kans een rol heeft gespeeld varieert. Zo geeft een jongere aan dat hij ondersteuning heeft gekregen bij het zetten van de eerste stappen naar een nieuwe opleiding (het bezoeken van open dagen). Iemand anders geeft aan een baan te hebben gekregen bij Starters4Communities⁴ als trainee Impact projectbegeleider. Ook beschrijft een jongere het volgende:

“Gouden Kans heeft me niet veel meer geleerd dan wat ik al wist en niet alle trainingen waren voor mij even relevant. Maar door de opzet van het Gouden Kans project in groepsverband heb ik wel eindelijk de ruimte gevonden om voor mezelf te gaan nadenken en keuzes te maken waar ik nog altijd van profiteer. Hier ben ik Gouden Kans onwijs dankbaar voor.”

Verder geeft ook ongeveer twee derde aan dat zij hetgeen wat ze hebben geleerd bij Gouden Kans nog dagelijks toepassen. Hier gaat het vooral om veranderingen op persoonlijk vlak, zoals meer zelfvertrouwen, optimistischer zijn en trots zijn op wat je hebt bereikt, maar ook om verbeterde sociale vaardigheden.

[4] Een van de organisaties die betrokken is bij de uitvoering van het Gouden Kans Project.

2. Opbrengsten

Talentontwikkeling

Jongeren krijgen de ruimte voor het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten, vaardigheden en houding ten opzichte van de ander. Het gaat om: persoonlijke ontwikkeling, ontwikkelen van vaardigheden, professionele ontwikkeling en het ontwikkelen van een bepaalde houding.

Bron: MDT

Het merendeel van de jongeren heeft op een of meerdere vlakken iets uit het project kunnen halen. De grootste opbrengsten van het Gouden Kans Project zitten voor de jongeren echter op het gebied van talentontwikkeling. In de schriftelijke evaluaties na afloop van het traject geven de jongeren zichzelf twee cijfers: hoe zij zichzelf terugkijkend naar week 1 van het traject beoordelen en hoe zij zichzelf nu beoordelen. De cijfers zijn gemiddeld van een 6,2 naar een 8,1 gegaan. Dit is een forse stijging, waaruit blijkt dat jongeren door hun deelname aan Gouden Kans een stuk tevredener zijn met zichzelf. Ook uit de groeps gesprekken komt naar voren dat deelname aan Gouden Kans een positieve bijdrage levert aan de **persoonlijke ontwikkeling** van de deelnemers. Veel jongeren geven aan dat zij door hun deelname inzicht hebben gekregen over hun eigen kwaliteiten en valkuilen:

"Het zorgt voor bewustwording van jezelf."

Vooraf het DISC-profiel, het kernkwadrantenmodel en het kwaliteitsspel⁵ worden vaak genoemd als waardevolle onderdelen.

[5] Drie vormen of methoden om inzicht te krijgen in eigen kwaliteiten en valkuilen.

Verder geven jongeren aan dat zij zich meer **kwetsbaar** durven op te stellen, waardoor ze in tegenstelling tot de periode voor Gouden Kans, op mensen durven af stappen en ook vaker om hulp durven te vragen. Ook benoemen enkele jongeren dat zij nu durven te **presenteren** voor (grote) groepen en (onbekende) mensen aan te spreken en te ontmoeten. De houding van de begeleiders hielp daarbij:

"Ze pushten je om je grenzen te verleggen. Ik wilde eigenlijk niet presenteren, maar moest het toch doen. Daar heb ik achteraf veel aan gehad."

Het project zorgt daarmee ook voor een groter **zelfvertrouwen**. Zo geeft een jongere aan:

"Ik was heel stil en onzeker. Dat ging door Gouden Kans steeds beter. Nu kan ik veel makkelijker (met vreemden) praten. Dat geeft zelfvertrouwen."

Meerdere jongeren vertellen dat zij vaak een zetje nodig hadden om iets te gaan doen, maar dat zij nu het 'gewoon doen'.

Slechts een enkeling geeft aan niet veel nieuws over zichzelf te hebben geleerd. Dit gaat vooral om jongeren die voor Gouden Kans al actief bezig waren met hun persoonlijke groei.

2. Opbrengsten

Iets voor een ander doen

Jongeren doen iets voor een ander en/of de samenleving: ze voeren vrijwillige activiteiten voor individuen of de (lokale) samenleving uit.

Bron: MDT

Niet veel jongeren geven in de groepsgesprekken aan dat zij na hun deelname aan het Gouden Kans Project vrijwilligerswerk of een andere vorm van maatschappelijke betrokkenheid uitvoeren. Vooral jongeren die nog bezig zijn met het vinden van een vervolgstap, zoals een opleiding of werk, geven aan dat hun focus hier niet ligt:

“Ik zit nog met dezelfde vragen als voor het project. Ik zie door de bomen het bos niet meer: ik vind veel dingen leuk. Dus maatschappelijke betrokkenheid in de vorm van vrijwilligerswerk staat op een lager pitje.”

Tijdens de groepsgesprekken geeft een enkeling aan dat zij vrijwilliger zijn geworden. Eén jongere is aan de slag gegaan bij de locatie waar ze haar maatschappelijke opdracht had gedaan: ze gaat één keer per maand langs bij ROC de Hoofdzaak. Een andere jongen gaf aan dat hij door Gouden Kans het nut van maatschappelijk werk heeft ingezien om vrijwillig wijkgericht jongerenwerk te doen.

Afgezien van deze twee verhalen lijkt de Gouden Kans doelstelling ‘iets doen voor een ander’ wat minder uit de verf te komen. Mogelijk speelt de ervaring met de maatschappelijke opdracht hierbij een rol: veel jongeren waren niet tevreden over de opdracht. Bijvoorbeeld omdat het contact met de lokale ondernemer waarvoor ze de maatschappelijke opdracht uitvoerden beperkt was, de verwachtingen vanuit de lokale ondernemer afweken van het doel van de opdracht of de samenwerking binnen het groepje deelnemers niet soepel verliep. Met als resultaat dat de motivatie van deelnemers voor de opdracht verdween.

Daarentegen is het opvallend dat het impact project in de schriftelijke evaluatie na deelname door de meeste jongeren als een van de gouden onderdelen wordt ervaren. Dit kunnen wij op basis van wat we weten niet verklaren.

Anderen ontmoeten

Jongeren komen in contact met mensen buiten hun eigen leefwereld. Ontmoetingen vinden plaats op meerdere niveaus: ontmoetingen binnen de deelnemende groep, ontmoetingen tussen deelnemende groepen of juist erbuiten.

Bron: MDT en DSP-groep

Door de gevarieerde doelgroep van Gouden Kans kom je in contact met anderen buiten je bubbel, zo geven jongeren aan in de groepsgesprekken. Een deel van de jongeren ervoer dit als positief:

“Je hebt een paar vrienden in de groep en een paar mensen die het tegenovergestelde van jou zijn. Dat is niet erg, maar juist leuk. Je kan van iedereen leren.”

Een deel van de jongeren heeft hechte vriendschappen overgehouden aan Gouden Kans. In sommige gevallen gaat het om jongeren waar ze normaal gesproken niet mee in contact zouden zijn gekomen. De frequentie en hechtheid van deze vriendschappen varieert. Zo geeft een jongen aan regelmatig te chatten met zijn nieuwe vrienden, terwijl een andere jongen veel diepere connecties heeft overgehouden:

“Een van de extraverte jongens uit mijn groep trok me door zijn enthousiasme en steun voor een deel uit mijn depressie.”

2. Opbrengsten

Maar dit is ook afhankelijk van de groep waar de jongeren in zitten. In één groepsgesprek met zeven deelnemers gaf bijvoorbeeld iedereen aan geen contact meer te hebben met de andere jongeren uit hun groep.

Loopbaanperspectief

Jongeren doen arbeidsvaardigheden op, wat hun toekomstperspectief versterkt en verrijkt. Ze krijgen meer inzicht in welke opleiding of welke baan ze straks willen doen.

Bron: MDT en DSP-groep

Voor het merendeel van de jongeren heeft Gouden Kans niet (in grote mate) bijgedragen aan het vinden van werk of een opleiding. Dit was overigens geen expliciet doel van het project, dat zich immers meer richt op het stimuleren om een volgende stap te zetten in het leven. Sommige jongeren zitten nog steeds met dezelfde vraag als voor hun deelname aan het project: wat wil ik doen? Enkele oud-deelnemers geven aan inmiddels wel werk te hebben gevonden of te zijn gestart met een studie, maar daar heeft Gouden Kans volgens hen niet aan bijgedragen.

Voor sommige jongeren was het Gouden Kans Project wel het duwtje in de rug wat zij nodig hadden om daadwerkelijk een volgende stap te zetten. Zoals het inschrijven bij een studie, aan de slag gaan met een jobcoach of het opzetten van een eigen onderneming.

"Gouden Kans heeft mij een schop onder de kont gegeven om ruimer te gaan zoeken naar banen en niet te focussen op wat ik denk dat ik leuk vind."

Bij anderen hebben bepaalde onderdelen van het traject bijgedragen aan het geven van richting. Bijvoorbeeld omdat iemand nu weet wat zijn of haar kwaliteiten zijn, gericht op zoek kan naar een bijpassende studie of baan. Beide komen overeen met het hoofddoel van Gouden Kans: jongeren een stapje verder helpen, bijvoorbeeld op het gebied van werk.

In enkele gevallen heeft Gouden Kans bijgedragen aan concrete loopbaanstappen. Een van de oud-deelnemers die de groepsgesprekken leidde, werkt nu als trainee bij Starters4Communities en helpt andere jongeren tijdens hun deelname aan Gouden Kans. Ook heeft een vrouwelijke deelnemer nu inzichtelijk dat zij graag het speciaal onderwijs in wil. Een derde voorbeeld is een vrouw die op late leeftijd mee heeft gedaan met Gouden Kans en door haar deelname is gestart met de opleiding Social Work.

"Ik was na mijn depressie erg zoekende. Bij Gouden Kans stimuleerden ze mij om na te denken: wat als een studie wél positief uitpakt? Dat was een andere gedachtegang. Toen heb ik mij ingeschreven en nu ben ik bijna klaar met mijn opleiding."

3. Ervaringen van (oud-)deelnemers

In dit hoofdstuk beschrijven we waarom (oud-)deelnemers zijn gestart met het Gouden Kans Project en hoe zij hun traject hebben ervaren.

Redenen voor deelname

Alle jongeren die deelnamen aan Gouden Kans hebben overeenkomstig dat zij zoekende waren naar een volgende stap in hun leven. Ze wilden weten waar hun interesses liggen om te kijken wat ze in de toekomst kunnen doen. Sommigen waren concreet op zoek naar een volgende stap: welke opleiding wil ik volgen of wat voor werk wil ik doen? Enkele jongeren wilden ook aan zichzelf werken en hun persoonlijke groei stimuleren, zoals het krijgen van meer zelfvertrouwen of leren om goed te kunnen spreken voor groepen. Sommige jongeren deden mee, omdat zij vastliepen in hun huidige situatie. Zij startten blanco met Gouden Kans, zonder verwachtingen.

De startpositie van de jongeren varieerde dan ook. Dat is logisch, gezien de brede doelgroep van het project. Zo had een jongere zijn opleiding afgerond, maar wilde hij daar niet mee verder en was op zoek naar iets anders. Een andere jongere kreeg bericht van school dat hij niet naar het volgende schooljaar over mocht en was vanuit school doorverwezen naar Gouden Kans. Ook deden jongeren mee vanuit Leerplicht vanwege schoolverzuim.

Positief algemeen oordeel

Gouden Kans-deelnemers moesten na hun traject een schriftelijke evaluatie invullen. In deze evaluatie wordt het project positief beoordeeld met een gemiddeld cijfer van 7,5.

In de groepsgesprekken gaven oud-deelnemers toelichting op hun ervaringen. Daaruit kwam naar voren dat iedere deelnemer het traject op een andere manier ervaart, maar over het algemeen een positief oordeel heeft over Gouden Kans.

Zo geeft een jongere aan:

"Het is fijn om te weten dat je niet de enige bent die met iets zit."

Workshops

Persoonlijke ontwikkeling

De ochtendworkshops, georganiseerd door MEE & de Wering, gaan over persoonlijke ontwikkeling. Deze worden in de schriftelijke evaluaties beoordeeld met een 7,6. De jongeren zien de workshops als interessant, informatief en leerzaam. Ook in de groepsgesprekken zijn de meeste jongeren enthousiast over deze workshops. Vooral de workshops die in het teken stonden van je eigen kwaliteiten en talenten ontdekken. Meer verdieping, bijvoorbeeld door (meer) één op één momenten, kan volgens de jongeren bijdragen aan nog grotere stappen in de persoonlijke groei.

Daarnaast geven meerdere jongeren aan dat niet alle workshops bij iedereen aanslaan, waardoor deze soms als overbodig worden gezien. Dit hangt deels af of een onderwerp of workshop aanslaat bij de persoon, maar over sommige workshops wordt in bredere zin gezegd dat zij minder opleveren. Bijvoorbeeld de workshops over voeding en stress:

"Ik heb bijvoorbeeld niets gehad aan de workshop over voeding. Ik weet wel dat veel suiker en vet niet goed voor je is."

3. Ervaringen van (oud-)deelnemers

Impact maken

In de middag gaan de workshops over impact maken, georganiseerd door Starters4Communities. Deze workshops worden in de schriftelijke evaluatie beoordeeld met een 7,1. Hier variëren de meningen van de deelnemers meer. Sommige jongeren waren positief: zij geven aan dat het leerzaam was en hielp bij het opzetten van de maatschappelijke opdracht. Een enkeling geeft ook aan hetgeen wat ze hebben geleerd mee te nemen in de toekomst.

Anderen waren minder positief. Zo geven deelnemers aan dat zij de workshops soms te langdradig vonden, de tijd niet altijd nuttig werd besteed en vaak sprake was van herhaling.

"We hebben goede dingen geleerd, maar we moesten veel zelf doen en soms tijd uitzitten."

Maatschappelijke opdracht

Voor het onderdeel 'Impact maken', ofwel de maatschappelijke opdracht, is in de schriftelijke evaluatie niet gevraagd om een cijfer, maar om een open antwoord. De meeste reacties zijn kort, maar krachtig en in de trant van 'leuk project', 'goed om te doen' en 'lastig, maar leuk'. Eén jongere geeft aan:

"Ik vind het wel een goed ding dat jongeren aanspoort om iets goeds te doen. En daarna heb je een beetje het idee dat je wel dingen kan regelen op jezelf."

Een enkeling plaatst een kanttekening, bijvoorbeeld dat niet alles van de opdracht even leuk is, de start lastig is of dat het nut van de opdracht soms ontbrak.

Tijdens de groepsgesprekken kwamen voornamelijk negatieve verhalen naar voren over dit onderdeel van het traject. Deze hadden voornamelijk betrekking op de randvoorwaarden van het traject: het contact met de lokale ondernemer, verkeerde verwachtingen en de samenwerking met projectgroepen.

Begeleiding

Een belangrijke factor die volgens deelnemers van invloed is op de ervaring van het traject is de begeleiding. In de schriftelijke evaluatie wordt de begeleiding vanuit MEE & de Wering beoordeeld met een 8,6. Ook het oordeel over de begeleiding van Starters4Communities is positief: een 8 als gemiddelde. Een van de jongeren licht toe:

"Als je tegen problemen aanliep, gingen ze 1-op-1 het gesprek met je aan. En vroegen ze: hoe kunnen we jou helpen zodat je jezelf helpt?"

Verder geven meerdere jongeren aan dat de begeleiding streng was, maar op een goede manier. De begeleiders stimuleerden de jongeren om problemen zelf aan te pakken, maar hielpen ook als zij er echt niet uitkwamen. Als deelnemers niet kwamen opdagen, gingen ze het gesprek met hen aan en gaven de begeleiders hun grenzen aan. Als jongeren niet meewerkten, moesten ze stoppen.

4. Succesfactoren en randvoorwaarden

In dit hoofdstuk beschrijven we de succesfactoren van het Gouden Kans Project, zoals genoemd door oud-deelnemers. Ook beschrijven we welke randvoorwaarden van belang zijn voor een goede uitvoering van het project.

Succesfactoren

Persoonlijke aandacht

Zowel in de verhalen van oud-deelnemers als in onze eigen observaties tijdens de reünie valt op dat sprake is van een hechte band tussen de begeleiders van Gouden Kans en de jongeren. Er is veel persoonlijke aandacht voor de individuele jongeren. Dit wordt door veel jongeren als waardevol ervaren. De aandacht voor de jongeren zorgt ervoor dat zij zich gezien en gesteund voelen, een belangrijke randvoorwaarde om ontwikkeling door te maken.

Maatwerk

Het Gouden Kans-traject bestaat uit een plenair deel dat de jongeren doorlopen met de gehele groep, maar ook uit individuele gesprekken met begeleiders. De plenaire workshops en activiteiten slaan niet altijd bij iedereen aan. Juist de individuele gesprekken zorgen ervoor dat de jongeren meer uit hun traject kunnen halen en kunnen werken aan persoonlijke doelen.

Focus op teambuilding

De teambuildingsactiviteiten, zoals het lasergamen, dragen volgens oud-deelnemers bij aan verbinding in de groep. Zoals eerder beschreven, zorgt een hechte groep voor een positieve ervaring van het traject en het behalen van betere resultaten, omdat men zich veilig genoeg voelt om te kunnen oefenen in de groep met zichzelf kwetsbaar opstellen en met sociale vaardigheden. Sommige jongeren zeggen zelfs dat nog meer nadruk mag liggen op de teambuilding.

Stimuleren van zelfstandigheid

Vanuit de begeleiding worden deelnemers gestimuleerd eerst zelf te proberen om eigen problemen op te lossen. Dit creëert zelfredzaamheid. Bovendien zorgt het ervoor dat jongeren hun eigen grenzen verleggen en werken aan persoonlijke groei. Volgens de jongeren is er een goede balans tussen het stimuleren van deze zelfredzaamheid én het ondersteunen van de jongeren.

Een brede doelgroep

Het project is gericht op een brede doelgroep: variërend van thuiszitters en vroegtijdige schoolverlaters tot aan jongeren met een tussenjaar. Dit zorgt ervoor dat ieder traject bestaat uit een grote variatie aan deelnemers met bijbehorende hulpvragen. Dat is ook de kracht van het project: jongeren kunnen op deze manier van elkaars talenten gebruik maken en van elkaar leren. Bovendien komen ze in aanraking met jongeren buiten hun 'bubbel', waardoor ze een breder maatschappelijk perspectief krijgen.

Randvoorwaarden

De volgende randvoorwaarden zijn noodzakelijk voor een goede uitvoering van het Gouden Kans Project of vergelijkbare projecten.

Motivatie

Neem alleen gemotiveerde deelnemers op in het Gouden Kans Project. Om het uiterste uit de eigen deelname te halen, maar ook uit de deelname van groepsgenoten, is het van belang dat jongeren voldoende gemotiveerd zijn. Ongemotiveerde jongeren halen niet het uiterste uit hun eigen traject, maar belemmeren ook andere deelnemers het uiterste uit het project te halen.

4. Succesfactoren en randvoorwaarden

Sommige jongeren namen deel aan Gouden Kans vanuit Leerplicht, in verband met schoolverzuim. Ondanks dat van tevoren wordt aangegeven dat motivatie een vereiste voor deelname is, was de intrinsieke motivatie van deze deelnemers soms beperkt. Dit beïnvloedt het traject van andere deelnemers:

*“Door hen werd ook mijn motivatie minder.
Ik werd er cynisch van.”*

Belangrijk is dat deze motivatie van tevoren goed wordt gescreend, maar ook dat de begeleiding tijdens het traject blijft monitoren op deze motivatie en blijft kijken welke invloed deze heeft op de groep.

Groepsdynamiek

Een open en hechte groep zorgt ervoor dat deelnemers zich naar elkaar openstellen en een vertrouwde band creëren. Dit bevordert het leerproces van individuele deelnemers. De groepsdynamiek is afhankelijk van de motivatie en persoonlijkheden van deelnemers én de onderlinge connecties.

“In onze groep had je een paar extraverte personen die heel energiek waren. Zij trokken de groep mee, dat was hartstikke leuk. De groepsdynamiek was erg goed. Het zorgde ervoor dat iedereen verbonden was met elkaar.”

Het maatschappelijke project

Om de maatschappelijke opdracht goed uit de verf te laten komen en de bijbehorende doelen te bereiken, is het belangrijk om de lokale ondernemers die meewerken aan de opdracht goed mee te nemen in wat het project inhoudt. Zorg voor een stukje verwachtingsmanagement: wat is de opdracht van de deelnemers, wat kan de ondernemer van hen verwachten en wat wordt verwacht van de ondernemer?

5. Conclusies

Dit onderzoek heeft als doel om inzicht te krijgen in wat deelname aan het Gouden Kans Project de jongeren heeft opgeleverd. Het onderzoek moet de ervaringen van oud-deelnemers en tevens het nut van het project in kaart brengen. In dit hoofdstuk beschrijven we onze conclusies.

Verschillende ervaringen

Iedere jongere heeft het Gouden Kans Project op zijn eigen manier ervaren. De ervaringen lopen dan ook uiteen. Waar sommigen de workshops over persoonlijke groei inzichtelijk vonden, waren ze voor anderen een herhaling van wat zij al wisten. En waar de maatschappelijke opdracht voor een deel van de jongeren het meest waardevol was, was het voor andere jongeren vooral tijd uitzitten. De verschillen zijn ook terug te zien in de opbrengsten. Er zitten grote verschillen tussen de jongeren over wat hun deelname aan het Gouden Kans Project hen heeft opgeleverd.

Nut van het project

Het algehele doel van het Gouden Kans Project is om jongeren een stapje verder in hun leven te brengen, al dan niet op het gebied van talentontwikkeling, iets voor een ander doen, anderen ontmoeten en creëren van loopbaanperspectief. Op basis van de resultaten kunnen we zeggen dat het overkoepelende doel is geslaagd: het project helpt jongeren om zo'n volgende stap te zetten, hoe groot of klein deze stap ook is. Het merendeel van de jongeren heeft op een of meerdere vlakken iets uit het project kunnen halen. Bijvoorbeeld het krijgen van meer zelfvertrouwen, weten welke open dagen te bezoeken voor een studiekeuze of het maken van onverwachte vriendschappen. Zeker gezien de kwetsbare positie waar sommige jongeren mee starten met hun deelname, zijn de opbrengsten succesvol te noemen.

Talentontwikkeling als grootste resultaat

De grootste stappen worden door de deelnemers gezet op het gebied van talentontwikkeling of persoonlijke groei. Hier wordt tijdens het traject ook veel nadruk op gelegd, onder andere door de workshops van MEE & de Wering. Ook op de andere doelstellingen worden positieve resultaten behaald. Deze opbrengsten zijn alleen minder groot. Voor het ontmoeten van anderen, creëren van loopbaanperspectief en iets voor een ander doen verschilt het per jongere in welke mate resultaten zijn behaald. Vooral bij het maatschappelijke aspect van het project, 'iets voor een ander doen', is te merken dat het vooralsnog minder beklijfd bij de jongeren.

De kracht van het Gouden Kans Project ligt dus bij de talentontwikkeling. Wat overigens ook kan worden gezien als een basisvoorwaarde om de andere doelen te bereiken. Wanneer jongeren meer zelfvertrouwen hebben, bekend zijn met hun kwaliteiten en valkuilen en hun sociale vaardigheden hebben getraind, biedt dat een goede basis om vervolgens aan de slag te gaan met het zoeken van een opleiding of werk en het creëren van nieuwe sociale contacten.

Onderzoeksverantwoording

Het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPAhn) vroeg DSP-groep om een onderzoek uit te voeren naar het Gouden Kans Project. De volgende onderzoeksvraag stond hierbij centraal:

“Wat heeft deelname aan het Gouden Kans Project opgeleverd voor deelnemers?”

Om deze onderzoeksvraag te beantwoorden, voerden we verschillende onderzoeksactiviteiten uit:

Analyse monitorgegevens: we bestudeerden monitoringsgegevens van MEE & De Wering. Dit waren schriftelijke evaluaties ingevuld door deelnemers bij de afronding van hun deelname aan Gouden Kans. In totaal hebben 49 oud-deelnemers uit 6 verschillende groepen deze gegevens ingevuld. De informatie gebruikten we als input voor de groepsinterviews.

WhatsApp poll en online enquête: we maakten een WhatsApp poll, bestaande uit drie vragen over wat het Gouden Kans Project oud-deelnemers uiteindelijk heeft opgeleverd. Deze vragen legden we voor in 9 WhatsApp-groepen van de verschillende Gouden Kans-groepen. Dit leverde 50 tot 57 reacties per vraag op. Om de respons te verhogen, hebben we de pollvragen ook in een online enquête per mail verstuurd. Hiermee hebben we nog 12 aanvullende reacties opgehaald.

Reünie en groepsinterviews: we organiseerden drie groepsinterviews om een breder en verdiepend beeld op te halen van de ervaringen van jongeren en de impact van het Gouden Kans Project op hun leven. In totaal spraken we met 20 (oud-)deelnemers. De groepsinterviews vonden plaats tijdens een reünie, georganiseerd door de opdrachtgever. De gesprekken werden geleid door 3 oud-deelnemers, onder begeleiding van DSP-groep. Om te zorgen dat de peer interviewers goed voorbereid waren op de groepsinterviews, organiseerden we een trainingsavond waarin we de jongeren instrueerden, tips meegaven en lieten meedenken over de interviewvragen. Tijdens het oefenen haalden we tegelijkertijd ook input op bij deze jongeren.

We analyseerden alle input uit bovenstaande stappen en stelden op basis daarvan voorliggend eindrapport op.

